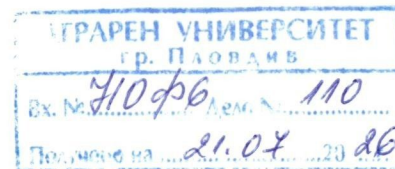

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **“доктор”** по: област на висше образование 3.0 Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“

Автор на дисертационния труд: Христо Вангелов Костов, докторант в редовна форма на обучение, към катедра „Икономика“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Ролята на банковото кредитиране за устойчивото развитие на селското стопанство

Рецензент: Доц. д-р Елена Георгиева Георгиева, ПУ „Паисий Хилендарски“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, направление 3.8 Икономика, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“
определен/а за член на научното жури със заповед № РД 16-737 дата 08.06.2026г.от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Авторът насочва своя изследователски интерес към възможността да се повиши степента на устойчивост в развитие на селското стопанство чрез прилагане на банковото кредитиране в качеството му на финансов инструмент. Разработката запълва празнина в емпиричните изследвания в областта на аграрната икономика, доказващи връзката между повишаване на ефективността на селските стопанства, осигуряване на допълнителен финансов ресурс и икономическите и климатични фактори, влияещи върху отрасъла. Съществен елемент от представения за оценяване дисертационен труд е анализът на европейското и национално законодателство с обект устойчиво развитие на селското стопанство и екологията.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Цел на дисертационния труд е да се изследва и оцени ролята на банковия кредит като фактор за устойчивото развитие на селското стопанство. Акцентът се поставя върху анализ на механизмите на кредитиране, тяхното въздействие върху аграрния сектор и възможностите за интегриране на принципите на устойчивост в кредитната политика.

За постигане на целта авторът формулира седем задачи, които обхващат теоретичните основи на кредитирането; особеностите на селскостопанския отрасъл, качеството му на обект на кредитиране; социалните и икономически фактори, обуславящи устойчивото развитие; динамиката на развитие на кредитиране на отрасъла, както и препоръки за

подобряване ефективността на дейността на селскостопанските производители.

Формулирани са 4 хипотези, които обхващат достът до кредитиране на субектите, функциониращи в отрасла и ефекта му върху:

инвестициите в техника, технологии и модернизация на производството, което води до повишаване на производителността и доходите на земеделските стопанства;

подобряване на социалната устойчивост на селското стопанство чрез увеличаване на заетостта в сектора;

екологичната устойчивост на селското стопанство, измерена чрез количеството генерирани животински и растителни отпадъци;

положително и статистически значимо влияние върху средната работна заплата в селското стопанство, измерена като индикатор за доходите и качеството на труда в сектора.

Методологията на изследването включва следните методи:

теоретико-дедуктивен и индуктивен метод, които са приложени при изясняване на икономическата същност на кредита и концепциите за аграрна устойчивост;

сравнителен и динамичен анализ, приложени при изследване на тенденциите на банковия пазар в България за 15-годишен период (2009–2023 г.);

индексно оценяване - използван е международният методологически стандарт на ФАО за изчисляване на индекса на аграрна ориентация на кредитите.

Информационната база включва официални данни от БНБ, НСИ, Евростат и ФАО за периода 2009-2023 г. ($n = 15$ годишни наблюдения). Времевият хоризонт позволява проследяването на дългосрочни тенденции без влиянието на краткосрочни пазарни аномалии.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният е в обем от 215 страници, структурирани в увод, 3 глави и заключение. Стилът на автора е добър и е съобразен с изискванията за представяне на текст с научно съдържание. Емпиричните данни и резултатите, от тяхната обработка са представени нагледно с помощта на 33 таблици и 19 фигури.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Авторът категорично доказва хипотеза 1 и хипотеза 4, с което се потвърждава положителната зависимост на банковото кредитиране и капиталовата обезпеченост на селскостопанските предприятие и нарастването на доходите на заетите лица. Отхвърля хипотеза 2 и хипотеза 3, с което доказва липса на зависимост между банковото кредитиране и екологията, както и нарастване на заетостта в отрасъла.

На тази основа обуславя влиянието на банковото кредитиране върху устойчивото икономическо развитие на отрасъла, както и социалните аспекти

върху благополучието на регионите, заето приоритетно в селското стопанство.

Използваната литература е в обем 142 заглавия, които обхващат значима част от изследванията, публикувани от научната общност отнасящи се до изследваната проблематика.

5. Приноси на дисертационния труд.

В качеството си на член на научното жури, признавам формулираните в дисертационния труд научни и научно-приложни приноси.

Научни приноси

В резултат на извършените изследвания, авторът извежда четири научни приноса обобщаващи теоретичното изясняване на понятието банково кредитиране в селското стопанство, отражението му върху устойчивото икономическо развитие, екологичното равновесие, социална ангажираност и размер на доходите на заетите лица в отрасъла.

Научно-приложни приноси

Авторът формулира четири научно-приложни приноси обобщени в разработване на методика за оценка на устойчивостта в селското стопанство, подобряване на взаимодействието между банковите институции и стопанствата, извеждане на зависимости и специфика на развитието на банковия сектор в България.

Критични бележки и въпроси

Нямам критични бележки и въпроси към докторант Христо Вангелов Костов.

7. Публикувани статии и цитирания.

Според представената Справка за наукометрични показатели, докторантът покрива изискванията за публикационна дейност и представяне на резултатите от изследването пред научната общност.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта/ката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително/отрицателно и да присъди/да не присъди на Христо Вангелов Костов образователната и научна степен **„доктор“** по научната специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“.

Дата: ..17.07.2026 г.
гр. Пловдив

Подписите в този документ са
заличени

във връзка с чл.4, т.1 от Регламент
(ЕС) 2016/679
(Общ Регламент относно защитата³
на данни).